209

Περὶ ψυχῆς

Ἀ. κεφ. Δ'

Τ. 5. σ. 433

Ἐν δὲ τοῖς περὶ ψυχῆς γεγραμμένοις σχεδὸν δύο περὶ ψυχῆς λόγοι εἰσὶν περὶ ψυχῆς· φασὶ γάρ εἶναι τὴν μὲν ὁρατὴν τὴν δὲ ἀόρατον· ἀόρατον δὲ τὸ μικρὸν καλούμενον καὶ ἐνδεχόμενον κινεῖν ἕτερον, ὁρατὸν δὲ τὸ κινούμενον καὶ τὴν ψυχὴν τοιοῦτον εἶναι φασὶν (Β) ὅμοιον δημοκρίτου μὲν οὖν τὸ τὴν ὀρθὴν φησὶν αὐτὸν εἶναι· ἀσώματα γάρ ὄντων σωμάτων τῶν ἀτόμων, δι' ὧν ἀφαιρεῖται καὶ ἡ ψυχὴ λέγει, οὐδὲν ἐν τῷ λόγῳ τὰ μαθηματικὰ σώματα, ἃ φαίνεται ἐν ταῖς διὰ τῶν διῶν αἱρέσεσι καὶ τὴν ἀναστροφὴν ὁμοίαν ἔχοντα λέγει τῇ ὅλῃ [illegible] δὲ ἡ δύναμις· τοιοῦτον δὲ δοκεῖ καὶ [illegible] μάλιστα διὰ παντὸς τοῦ διήκοντος διὰ πάντων εἶναι τὴν κίνησιν τὰ δοκοῦντα κινούμενα ἡ αὐτή, νομίζουσαν [illegible] ψυχὴν εἶναι τὸ παρέχον τοῖς ζῴοις τὴν κίνησιν διὰ ἣν καὶ ζῇ ὅρον εἶναι τὴν ἀναπνοήν· συνάγουσι γάρ τὸν περιέχοντα τὰ σώματα ἡ ἐκδιδόντος τῶν σωμάτων τὰ περιέχοντα τοῖς ζῴοις τὴν κίνησιν διὰ τὸ μηδὲν αὐτὰ πρεμεῖν μηδαμοῦ, ἀνάγκην γίγνεσθαι διώθεσθαι ὑπὸ τοῦ περιέχοντος ἀέρος διὰ τῶν ἀναπνεόντων· κινεῖσθαι γάρ αὐτὰ ἢ διὰ τὰ ἐνυπάρχοντα ἐν τοῖς ζῴοις ἐμπίπτοντα συναίρεσθαι τὸ συνάγον ἢ συμπίπτον· ἢ ζῆν δ' ἕως ἂν δύνωνται τοῦτο ποιεῖν.

Δημόκριτος

211

Περὶ ψυχῆς
Α΄ κεφ. Β΄
τ. Ε΄ σ. 433

Παραπλησίως δὲ καὶ ὅσοι τῶν ἀρχαίων σχεδὸν δύο
ποιοῦσι περὶ ψυχῆς· φασὶ γάρ εἶναι τὴν μάλιστα καὶ πρώ-
των ψυχὴν εἶναι τὸ κινοῦν· κινεῖσθαι δὲ τὸ μὴ κινού-
μενον αὐτὸ μὴ ἐνδέχεσθαι κινεῖν ἄλλον, ὧν κινουμέ-
νων τὴν μὲν ψυχὴν ταύτην εἶναι. τῶν (3) δὲν Δημοκρι-
τος μὲν καὶ ὁ Νέμεσιος φησὶν αὐτὴν εἶναι· ἄπειρα γὰρ
ὄντων σχημάτων καὶ ἀτόμων, τὰ σφαιροειδῆ φησὶ τὴν ψυχὴν
λέγειν, οἷον ἐν τῷ ἀέρι τὰ καλούμενα βύρσατα, ἃ φαί-
νονται ἐν ταῖς διὰ τῶν θυρίδων αὐτῶν [illegible] καὶ
μίαν ἰδιότητα λέγει τὴν ὅλης φύσιν δι' ἣν δείκνυ-
σθαι δὲ τὰ σφαιροειδῆ ψυχὴν [illegible] διὰ τὸν
τοῦ συνόλου διαιρούμενα [illegible]
λοιπὰ κινήματα ἡ αὐτά, κινούμενα [illegible] ψυχὴν εἶναι τὸ
σφαῖραν τοῖς ζῴοις τὴν κίνησιν διὰ ἣν τὸ ὅρον εἶναι τῶν
ἀναπνοῶν· συνάγονται γὰρ τῶν περιεχόντων τὰ σώματα ἡ ἐκθλί-
βοντες τῶν σχημάτων τὰ σφαίρια τοῖς ζῴοις τὴν κίνησιν δι-
ὰ τὸ μηδ' αὐτὰ πρεμεῖν μηδέποτε, ἐκθλιβόμενα γίνεσθαι φέ-
ρεσθαι, κἀκείνοις ἄλλα τοιαῦτα ἐκ τῆς ἀναπνοῆς· κωλύει
γὰρ αὐτὰ ἡ τὰ ἐπιφερόμενα ἐν τοῖς ζῴοις ἐκπίπτειν συνα-
περγάζεται τὸ συνέχον ἡ σφαῖρα· ἡ ζωὴ δ' ἕως ἂν δύνων-
ται τοῦτο σώζειν.